

selv, hvorsidt jeg nu skulde stemme for Loven eller ikke; og, jeg tilstaaer, at jeg, efter at have hørt den høitærede Indenrigsminister udtale sig, er kommen nærmere til den Mening, at ville stemme imod Loven. Den eneste Grund, jeg nemlig kunde have til at stemme for Loven, havde været den, om det ærede Ministerium havde udtalt sig paa en saadan Maade, at jeg deraf kunde slutte, at det vilde interessere sig for at Loven væsentligt, som den er, gik igjennem i Landstinget (Hør!); naar jeg havde hørt en sliq Udtalelse, da kunde jeg maaskee have stemt for den, men jeg maa tilstaae, at, saalænge jeg ikke hører Andet end en lunken Udtalelse af, at den maa skee kunde gaae igjennem et andet Sted, saa kan jeg ikke stemme for Loven, og derved give Anledning til at spille yderligere Tid paa denne Lov, end der allerede maa ansees for at være medgaaet.

Justitsministeren: Jeg for min Deel har ogsaa havt nogen Tvivl om, hvorledes jeg skulde afgive min Stemme ved den nu snart forestaaende Afstemning, men jeg maa tilstaae, at det har været af en ganske anden Grund, end den, den ærede sidste Taler anførte. Derfor Anledningen til hans Tvivl, som han sagde, virkelig nærmest har været den, at han havde haabet fra Ministeriet at høre en Udtalelse om, at Loven i alt Væsentligt — hvorved jeg antager, at han sigter til den 5te §, som nu er optagen i Loven — vilde finde Understøttelse hos Ministeriet, og at han i saa Fald muligviis vilde stemme for Loven, saa kan jeg ikke begribe, hvorledes han blot et eneste Døgn kan være i nogen Tvivl om, hvorledes han skal afgive sin Stemme; thi han kan, troer jeg, efter de Udtalelser, der ere skete fra Ministeriets Side, dog neppe være uvis om, hvorledes Ministeriet betragter den i Loven indbragte § 5. Aarsagen, hvorfor jeg har havt nogen Tvivl, ligger deri, at jeg meget ugerne opgiver den Tanke og det Haab, at Fæsteforholdenes Afsløsning ved frivillig Overenskomst, kan blive ordnet ved Lov (Bevægelse i Forsamlingen). Jeg lader mig ikke afbryde. Jeg har for ikke længere Tid siden, end jeg her talte sidst om denne Sag, hvilket var igaar Aftes, modtaget Dplysninger om, hvorledes

Overgangen af Fæstegods til Selveiendom er fremmet paa et Lehn, hvis Besiddder, som Thinget bekendt, har foregaaet de andre Lehnbesiddere i denne Henseende med, troer jeg, et godt Exempel, nemlig paa Grevsfabet Knuthenborg. Af disse Dplysninger fremgaaer, at af de 262 Gaarde, hvoraf Grevsfabet Bøndergods bestaaer, er der afhændet 80 Gaarde ved frivillig Overenskomst. Af de 1568 Tdr. Hartkorn, som falder paa Bøndergodset, er saaledes 478 Tdr. Hartkorn overgaaet i Bøndernes Eie (En Stemme: Arvefæste). Til Arvefæste, om man saa vil; men det vil efter den Tilladelse, som dertil er blevet meddeelt Lehnbesidderne, fuldkommen staae i Klasse med Selveiendom, thi den Canon, som nu sammesteds danner Forskjellen mellem Arvefæste og Selveiendom, er det tilladt at maatte afløses, og derved vil saaledes Arvefæstet med stor Letthed kunne overgaae til fuldkommen Selveiendom. Jeg troer nu ikke, at de Aar, i hvilke disse Bevillinger have været tilstaaede, have, med Undtagelse af de to første, været særdeles gunstige til Udførelsen af denne Foranstaltning, og dog har denne Foranstaltning allerede havt en saadan Fremgang, at, dersom det blev ved paa samme Maade, saa vilde om et Decennium omtrent hele Fæsteforholdet være afløst paa denne store Besiddelse. Jeg har fremdeles ikke nogen Grund til at antage, at der af denne Overgang har vilst sig nogensomhelst skadelige Følger, enten for Lehnet paa den ene Side, eller for Bøndestaanden paa den anden Side. Af de 80 Gaarde, som ere folgte, ere de 77 afhændede til selve Fæsterne, eller med deres Samtykke til deres Børn eller Svigerbørn; de øvrige 3 Gaarde vare de eneste, som bleve solgte ved Fæstetledighed, og af disse 3 Gaarde er den ene afhændet til den afdøde Fæsters Søn, den anden til den forrige Fæsters Svoger, og kun den tredje til en Fremmed; men i dette sidste Tilfælde efterlod Fæsteren sig ingen voksen Søn eller gift Datter. Jeg troer saaledes, at man i høi Grad maa ønske, at denne Sag fremmes paa den hidtil fulgte Maade, medens jeg dog maatte foretrække, at dette for Fremtiden skete ad Lovgivningens Veie, istedetfor, som hidtil, ad Bevillingsveien (Hør!). Jeg tilstaaer, at jeg kunde have ønsket eneste